

kauzy a

2024

 CENA 4,90 €

›aktuality navyše

Získajte výhody Aktuality Navyše!

Kúpou predplatného Aktuality Navyše podporíte nezávislú žurnalistiku a získate prémiový obsah s exkluzívnymi benefitmi.

aktuality.sk/navyse

Krajina rozbitých vzťahov

Takto nejako pred rokom, krátko pred parlamentnými voľbami, sa ma v obchodnom centre v Bratislave opýtal jeden muž asi v mojom veku: „Ako to zvládneme, keď vidíme, čo sa okolo nás deje?“

„Prežili sme Mečiara, zvládneme aj Fica,“ odvetil som s vedomím, že tým neodpovedám na otázku a že vlastne pýtajúci sa nehľadá odpoveď, ale jeho otázka je skôr volaním o pomoc.

Volby vyhral Smer a jeho predseda bol poverený zostavením vlády. Robert Fico sa stal po štvrtý raz premiérom a jeho strana po štvrtý raz získala moc. Predvolebná „otázka“ neznámeho voliča sa začala objavovať oveľa častejšie a bola sprevádzaná oveľa väčším znepokojením a obavami.

Naozaj si nepamätám, aby ktorákoľvek vláda v histórii Slovenskej republiky prinášala voličom a voličkám opozície takú obrovskú frustráciu a obavy z budúcnosti.

Dlhé desaťročia sme tu nemali ani takto vnútorne rozbitú krajinu, kde sa pre politiku pohádali kamaráti, rodiny, najbližší.

S hrôzou som sledoval udalosti 15. mája 2024 v Handlovej aj to všetko, čo po nich nasledovalo.

A budem úprimný – mal som strach.

Nebál som sa o seba, ale reálne som sa bál o život predsedu vlády aj ďalšej eskalácie napätia v štáte. Bol to zvláštny a sklúčujúci pocit.

Nesúhlasím s Robertom Ficom, že sme mu želali smrť. A nesúhlasím ani s tým, že

po ňom strieľal opozičný aktivista radikalizovaný časťou médií.

Sú to lož a manipulácia, ktoré vytvárajú v spoločnosti ešte horšiu náladu, ešte väčšie napätie, ešte vyhrotenejšie emócie.

Aký bol prvý rok vlády a aké bolo Slovensko v roku 2024?

Aj na to sa snažíme odpovedať (nielen) v našej pravidelnej ročenke, ktorú ste začali čítať – za čo sme vám veľmi vďační.

Peter Bárty
šéfredaktor Aktuálny.sk

**Atentát
na premiéra 6**

**Kobercový
nálet na kultúru 14**

**Fico v područí
démonov 22**

**Konsolidácia
po slovensky 26**

**Amnestia
našich ľudí 36**

**Éra umelej
inteligencie 42**

**Prírodné bohatstvo
v ohrození 68**

**Povolebné
vytriezvenie 80**

**Statky klanu
Gašparovcov 94**

Šéfredaktor: Peter Bárdy
Editorka: Miroslava Sojková

Autori:

Peter Bárdy, Martin Behul,
Martina Beňová, Marek Biró,
Kristína Braxatorová, Annamária Dömeová,
Stanislava Harkotová, Laura Kellö Kalinská,
Lucia Kobzová (Živé.sk), Frederika Lodová,
Martin Odkladal, Ján Petrovič,
Katarína Runnová, Martin Sliz,
Ján Trangel (Živé.sk), Martin Turček,
David Žák, Maroš Žofčín (Živé.sk)

Fotoeditorka: Miroslava Sojková

Fotografie na obálke:

1. TASR/Radovan Stoklasa
2. David Ištók/Aktuality.sk
- 3., 4., 5. Branislav Wáclav/Aktuality.sk
6. Diana Michaličová/Aktuality.sk

Fotografie v magazíne:

David Ištók, Diana Michaličová,
Branislav Wáclav, Marek Nemec,
Jana Petráš Kubisová, Iva Žigová, TASR

Grafika: Samuel Ryba – Design Ryba

Jazyková korektorka: Denisa Dovičovičová

Obchod:

Katarína Bartošová
katarina.bartosova@ringier.sk

Marketing:

Alena Hodáková
alena.hodakova@ringier.sk
Alexandra Punová
alexandra.punova@ringier.sk

Vydavateľ:

Ringier Slovakia Media, s. r. o.
Prievozská 14, 821 09 Bratislava
IČO: 53708792

Výkonný riaditeľ:

František Novák

Finančný riaditeľ:

Peter Hollý

EAN: 9788069052161

ISBN: 978-80-69052-16-1

Autorské práva sú vyhradené, vykonáva ich vydavateľ. Autori článkov zverejnených v tomto vydaní si v zastúpení vydavateľom vyhradujú právo udeľovať súhlas na rozmnožovanie a na verejný prenos článkov, ako aj verejné rozširovanie rozmnoženiny týchto článkov v zmysle § 33 ods. 1 písm. a) a d) autorského zákona. Publikovanie alebo akékoľvek iné formy ďalšieho šírenia obsahu magazínu Kauzy 2024 sú bez písomného súhlasu vydavateľa zakázané.

Obsah

Atentát na premiéra // 6

Kobercový nálet na kultúru // 14

Anketa: Slovenská a žiadna iná? // 20

Fico v područí démonov // 22

Konsolidácia po slovensky // 26

Koaliční rivali: Peter verzus Andrej // 30

Amnestia našich ľudí // 36

Éra umelej inteligencie // 42

AI nakopla humanoidné roboty // 46

Odvrátená strana umelej inteligencie // 48

Anketa: Bude nás AI učiť? // 50

Prečo sa stal zo Štúra Wall Street? // 52

Prežiť smrť svojho hrdinu // 56

Hra o stovky miliónov // 62

Spoved' dcéry alkoholičky // 64

Prírodné bohatstvo v ohrození // 68

Stop potravinovým hoaxom // 76

Povolebné vytriezvenie // 80

Policajná brutalita // 83

Aktuality.sk odpovedajú na vaše otázky // 86

Pseudovýskum i pseudovzbura // 90

Statky klanu Gašparovcov // 94

ATENTÁT NA PREMIÉRA

Auto s postreleným premiérom dorazilo do handlovskej nemocnice do dvoch minút a 25 sekúnd po tom, čo strelec vytasil zbraň. Padlo päť výstrelkov, štyri Roberta Fica zasiahli. Hoci základná časová os je známa, vyšetrovanie stále pokračuje.

Bol pondelok 13. mája 2024 a sedemdesiatnik Juraj Cintula bol doma v Leviciach. Prežíval frustráciu z krokov, ktoré robila vláda Smeru, Hlasu a SNS. Prakticky každý deň sa verejnosť z médií a tlačoviek dozvedala o tom, ako sa rušia dôležité úrady, ako z polície či rezortu kultúry musia odísť odborníci, ako sa mení trestná politika štátu, ako predstavitelia koalície spochybňujú ruskú vojnu na Ukrajine a pomoc pre našich susedov... Cintula v ten deň počúval rádio Ex-press, keď v spravodajstve zaznela informácia, že vláda bude mať o dva dni výjazdové rokovanie v Handlovej. Z bydliska dôchodcu

to bola vyše hodina cesty autom. Už vtedy sa Cintula rozhodol, že sa „pomstí“ a podľa vlastných slov ublíži tomu, kto zosobňuje vládnú koalíciu – Robertovi Ficovi.

V inkriminovaný deň – v stredu 15. mája – pred pol dvanástou urobil posledné prípravy. Jeden zásobník s desiatimi nábojmi si ešte doma vložil priamo do pištole, obťahal ju a kohútik nechal v zadnej polohe. Pištol značky ČZ 75 9mm získal ešte v roku 1992. Spolu s náhradným zásobníkom ju vložil do ľadvinky, ktorú si pripol na pás. Potom nasadol do auta a vyrazil na svoju zrejme poslednú cestu na slobode.

► LAURA KELLÖ KALINSKÁ

Okrem zbrane si do ľadvinky pribalil ešte knihu *Posolstvo obete*, ktorú vraj plánoval odovzdať premiérovi. Do knihy ešte ráno napísal venovanie, no bez dátumu. Ako povedal neskôr polícii: „Nevedel som, ako sa situácia vyvinie.“ Namiesto knihy napokon premiérovi uštedril štyri výstrely.

UNIKLO VIDEO AJ OBČIANSKY PREUKAZ

Krátko pred pol jednou popoludní dorazil dôchodca do Handlovej a medzi ľuďmi postávajúcimi za zábranami čakal na koniec rokovania vlády. Keď zhruba o pol tretej popoludní vyšiel premiér Fico z bu-

Foto: TASR/Radovan Stoklasa

Polícia zadržala strelca bezprostredne po útoku.

Foto: TASR/Radovan Stoklasa

dovy kultúrneho domu, ľudia naňho začali mávať. Predseda Smeru si to namieril ku kovovým bariéram, za ktorými stáli predovšetkým jeho prívrženci v staršom veku. Cintula na rozdiel od väčšiny nemával. Keď premiér obkolesený ochrankármí pristúpil do jeho blízkosti, 71-ročný muž vytiahol zbraň a spustil strelbu.

Bezprostredne po čine vyhlásil, že šéfa Smeru nechcel zabiť, iba mu ublížiť, a preto mieril na spodnú časť trupu. „Po strelbe zaregistroval, že sa na neho vrhli ochrankári a spacifikovali ho, pričom počítal s tým, že ho chytia, a bol si vedomý toho, že mohol Roberta Fica zabiť, bolo to jeho riziko,“ zhrnul sudca Michal Truban prvú a nadtiaľ jedinú výpoveď atentátnika, ktorú poskytol policajtom po svojom zadržaní – v tom čase ešte v pozícii podozrivého. Po vznesení obvinenia ani pri rozhodovaní o väzbe už žiadne detaily nezopakoval.

Niekoľko hodín po strelbe v Handlovej niekto zverejnil krátku pasáž z videozáznamu. Na videu bol Cintula kdesi na chodbe policajnej stanice, ako odpovedá neznámemu mužovi a opisuje možný motív. „Nesúhlasím s politikou vlády,“ hovoril dôchodca. Tvrdil, že sú likvidované masmédiá, a pýtal sa, prečo bola napádaná verejnoprávna RTVS alebo prečo vyhodili šéfa súdnej rady. Zjavne nešlo o žiadny oficiálny

úkon, skôr neformálny rozhovor, z ktorého 21 sekúnd uniklo do médií.

Inšpekcia ministerstva vnútra prisľúbila, že vec vyšetrí. Hoci bolo začaté trestné stíhanie pre neoprávnené nakladanie s osobnými údajmi, doteraz nebol nikto obvinený. Bývalý policajný prezident a neúspešný kandidát na europoslancia za mimoparlamentnú stranu Demokrati Štefan Hamran už krátko po strelbe tvrdil, že autorom uniknutého videa je príslušník úradu na ochranu ústavných činiteľov.

Na verejnosť sa dostali aj ďalšie osobné údaje strelca. Napríklad hľadaný extrémista a konšpirátor Daniel Bombic, na ktorého bolo vydaných niekoľko európskych zatykačov, zverejnil na sociálnej sieti Telegram Cintulov občiansky preukaz. Dodajme, že hviezda slovenskej konšpiračnej scény žije vo Veľkej Británii a viacerí predstavitelia Smeru boli hosťami jeho debát.

V OHROZENÍ ŽIVOTA

Prvé hodiny po atentáte boli dramatické. Fica previezli vrtuľníkom do Banskej Bystrice a vo Fakultnej nemocnici F. D. Roosevelta sa ho ujal tím lekárov. Premiér mal takmer 60 rokov a v minulosti podstúpil operáciu srdca. Obavy, že neprežije, boli na mieste.

O zdravotnom stave, operáciách aj o zotavovaní premiéra spočiatku informoval

minister obrany a člen predsedníctva Smeru Robert Kaliňák, ktorému sekundoval minister vnútra Matúš Šutaj Eštok (Hlas). Obmedzovali sa však len na základné informácie: premiérov stav je stabilizovaný, ale vážny. Verejnosť tak ani zhruba tri týždne po atentáte nevedela, ktoré časti premiérovho tela strelec zasiahol. Prvýkrát o zraneniach prehovoril Kaliňák až začiatkom júna v rádiu Expres. Tri zo štyroch zásahov vraj telo premiéra zvládlo relatívne rýchlo. „Ten jeden spôsobil vážne poranenia brušnej dutiny, tráviaceho traktu a pohybového ústrojenstva,“ konštatoval Ficov dlhoročný politický súputník o jednej devastačnej rane, ktorá zasiahla Ficovu panvu aj bedrový kĺb.

V stredu 5. júna sa zranený premiér prvýkrát prihovril verejnosti vo videu. Stalo sa tak 21 dní po strelbe a pár dní po prepustení z nemocnice do domácej liečby. O pár hodín sa malo začať moratórium pred voľbami do Európskeho parlamentu. Štrnásťminútové video s názvom *Odpúšťam a varujem* sa nieslo v znamení obviňovania opozície a médií, ktoré boli podľa Fica zodpovedné za radikalizáciu atentátnika.

„Vážení priatelia, 15. mája v Handlovej to nebol útok nejakého pomätenca. Opozícia zneužíva to, ako veľké demokracie presadzujú jediný povinný názor v zásadných

zahraničnopolitických otázkach a odmietajú suverénne postoje malých krajín. Vo vnútroštátnej slovenskej politike sa to prejavuje tak, že akékoľvek násilné a nenávistné excesy proti legítimnej vládnej moci sa na medzinárodnej úrovni tolerujú bez akéhokoľvek komentára,“ prihovoral sa štvornásobný premiér slovenskej verejnosti. Viditeľne schudnutý, unavený, so zastretým hlasom. Priznal, že útok mu spôsobil veľa bolesti a utrpenia. Čo presne sa mu stalo, neprezradil.

Napriek pokojnému hlasu však bolo z Ficových slov zrejmé, že Slovensko nečaká obdobie zmierenia ani upokojovania napätia. Práve naopak. Bol to začiatok ešte väčšieho ťaženia a pomsty voči predstaviteľom opozície či médií. Zdalo sa, akoby každým zahojeným stehom premiér stupňoval rétoriku a verejnosti postupne dávkoval hrozivé náznaky toho, aké „strašné veci“ ešte len vypadnú z preverovania atentátu.

PROKURATÚRA JE SKÚPA NA SLOVO

Strelbu v Handlovej spočiatku polícia pod dozorom generálnej prokuratúry vyšetrovala ako pokus o úkladnú vraždu. Keďže šlo o atentát na premiéra, ktorý je ako verejný činiteľ takzvanou chránenou osobou, a zároveň malo ísť o akt pomsty, páchatelovi okamžite hrozil najvyšší možný trest – 25 rokov alebo doživotie. Už vtedy však šéf prokuratúry Maroš Žilinka naznačoval, že prípad sa môže po získaní ďalších dôkazov prekvalifikovať. Odborníci na trestné právo či terorizmus nemali jednotný názor na to, či šlo v prípade strelby na premiéra Fica o nedokonanú vraždu alebo o teroristický čin. Aj slovenský Trestný zákon tieto pojmy prísne rozlišuje, hoci za oba zločiny hrozí rovnako vysoký trest.

Tomáš Beňuška z Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici pár dní po udalosti nevyhodnotil útok na premiéra ako akt terorizmu. „Je medzi tým veľmi tenká hranica a vo všeobecnosti neeviduujeme ani v akademickej, ani v praktickej rovine všeobecne uznávanú definíciu terorizmu, no vychá-

Prevoz postreleného predsedu vlády do nemocnice v Banskej Bystrici.

dzame skôr z určitej právnej obyčaje. „Akt terorizmu by mal podľa neho spĺňať dva znaky. Prvý spočíva v tom, že ide o nejaký násilný čin ako zabitie, napadnutie, únos alebo bombový útok, prípadne pokus o takýto čin. Za druhú podmienku označil fakt, že aktér sa svojím dokonaným skutkom alebo pokusom snaží prinútiť nejakú politickú autoritu konať alebo nekonať. „Existuje tam politický motív, snaha svojím násilným činom akoby vydierať či vynútiť si určitú politickú zmenu, dosiahnuť politický cieľ,“ vysvetlil Beňuška. S tým, že pri

strelcovi na Fica sme síce mohli badať, že bol nespokojný s politickou situáciou, no chýbali jasné dôkazy o tom, že chcel útokom iniciovať akúkoľvek zmenu, respektíve prinútiť politickú autoritu nejakým spôsobom konať alebo nekonať. „On sa doslova pokúsil zničiť politickú autoritu v akte, ktorý pôsobí skôr ako osobná pomsta či konanie z hnevu. Robert Fico bol primárnym záujmom pre strelca osobne, nie pre „širšie publikum“, ako to býva v kontexte terorizmu – činnosti zameranej na šírenie strachu,“ argumentoval akademik.

Streda 15. mája 2024

Około 14:35 Robert Fico prichádza k davu za kovovou zábranou.

O 0,66 sekundy po vytiahnutí zbrane zaznie prvý a následne druhý výstrel.

11:20

O 11:20 strelec odchádza z bytu v Leviciach, má zbraň a dva zásobníky.

12:30

Pred 12:30 atentátnik zaparkuje v Handlovej a zamieša sa medzi ľudí.

14:35

Po 14:35 strelec tasí zbraň a namieri na premiéra.

14:35

Ochrankárovi trvá 1,2 sekundy od prvého výstrelu, kým zareaguje na útočníka.

Foto: TASR/Ján Krošlák

Profesor z Masarykovej univerzity v Brne Miroslav Mareš sa pár dní po strelbe, naopak, prikláňal skôr k záveru, že šlo o terorizmus. Zdôraznil však, že právna kvalifikácia závisí od motivácie a cieľov páchateľa. „Ak bolo úmyslom páchateľa Juraja C. donútiť vládu, aby niečo konala (teda prestala so svojimi avizovanými politickými krokmi či zmenila už prijaté rozhodnutia), a spáchal útok ohrozujúci život a zdravie (čo strelba z pistole na človeka je), tak bol naplnený trestný čin teroristického útoku.“ Zároveň upozornil, že názor odborníkov nie je sme-

rodajný – na rozdiel od rozhodnutí vyšetrovacích orgánov a neskôr súdov, ktoré skutok posudzujú z právneho hľadiska. Za kľúčovú považoval identifikáciu zámeru strelca, a teda „či páchateľ chcel len zabíjať alebo aj nútiť vládu k určitým krokom, prípadne zastrášať obyvateľstvo a podobne“.

MINISTRI A ICH VERZIE

K zmene vo vyšetrovaní napokon prišlo začiatkom júla 2024. Generálny prokurátor Žilinka, ako už bývalo zvykom, oznámil takúto závažnú informáciu prostredníctvom statusu na sociálnej sieti, na ktorej okrem oficiálnych vyhlásení zverejňuje súkromné fotografie z bicyklovania či citáty, alebo gratulácie k medzinárodným dňom.

„Na základe obstaraných dôkazov bude stíhaný skutok ďalej právne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin teroristického útoku,“ oznámil najvyššie postavený prokurátor. Práve jeho úrad si vyhradil právo na vylúčenie informovanie verejnosti o atentáte a súvisiacich prípadoch. Prax však ukázala, že v skutočnosti šlo skôr o neinformovanie. Celé mesiace verejnosť nemala ani len základné informácie o tom, kam sa pohlo vyšetrovanie, prečo je zdĺhavé, keď páchateľa zadržali bezprostredne po čine, aké úkony sa vo všeobecnosti urobili. Žilinka v statusoch namiesto toho žiadal politikov a médiá, aby nevytvárali tlak na vyšetrovacie orgány.

Výsledkom bolo, že viacerí predstavitelia vládnej koalície sa chopili iniciatívy a prišli s vlastnou interpretáciou neoficiálnych informácií. Verejnosťou sa tak šírili fámy a dohady o tom, že páchateľ mal komplicov, bol napojený na niektoré opozičné strany a že jeho profil na Facebooku niekto záhadne vymazal. Napokon sa ukázalo, že Cintulov účet na sociálnej sieti odstránila ešte v deň útoku spoločnosť Meta, teda vlastník siete, a to s odvolaním sa na „krízový protokol“. Informáciu obratom zaslali aj slovenskému mediálnemu regulátorovi, teda Rade pre mediálne služby.

To však nebránilo ministrom vnútra Šutajovi Eštokovi či šéfovi Slovenskej infor-

mačnej služby Pavlovi Gašparovi postaviť sa pred kamery a zavádzať verejnosť nepresnosťami či domnienkami. „Myslím si, že dve hodiny po spáchaní toho skutku mal páchateľ vymazanú všetku facebookovú aj komunikačnú históriu a nebola vymazaná ním a ani jeho manželkou zrejme,“ tvrdil Šutaj Eštok. Gašpar zasa dodal, že SIS má k vymazaniu konta „operatívne informácie“. Naznačoval, že s profilom útočníka mohol manipulovať aj niekto ďalší, nielen zamestnanci Facebooku. Komunikačný odbor Facebooku pritom potvrdil, že „bola to Meta, kto účet odstránil, nie niekto iný“.

K verzii o komplikoch sa pridala aj minister obrany Kaliňák. „Vyšetrovanie ukazuje, že nešlo o osamoteného vlka.“ Dodal, že existuje dokonca viacero informácií dokazujúcich spoluprácu atentátnika s ďalšou osobou či osobami. A tak sa verejnosť zmieta medzi mlčiaceou prokuratúrou a výrečnými predstaviteľmi vlády, ktorí šíria vlastné interpretácie. O tom, čo je v skutočnosti vo vyšetrovacom spise, pritom mohli vedieť len kompetentní.

Generálny prokurátor Žilinka 13. septembra 2024, teda zhruba štyri mesiace po atentáte, urobil krátky odpočet vykonaných úkonov. Ako inak, zverejnil ich na Facebooku: „1 výsluch zadržaného, 2 výsluchy obvineného, 2 výsluchy poškodených, 111 výsluchov svedkov, 1 výsluch znalca, 1 obhliadka miesta činu, 1 prehliadka iných priestorov, 2 domové prehliadky, 24 zaistovacích úkonov, 1 zadržanie a otvorenie zásielky, 4 prehliadky tela, 31 úkonov k previerkam podaní od občanov, 8 pribratí znalca, 18 znaleckých posudkov a odborných vyjadrení, 4 žiadosti o doplnenie znaleckých posudkov, 10 návrhov na príkaz na oznámenie údajov o telekomunikačnej prevádzke, 6 žiadostí o urýchlené uchovanie počítačových údajov, 5 žiadostí o právnu pomoc do USA, Českej republiky (EVP) a Švédskeho kráľovstva (EVP), 54 žiadostí o bankové údaje, 2 žiadosti o vyčíslenie škody, 33 žiadostí o poskytnutie súčinnosti (§ 3 Trestného poriadku), 2 žiadosti

Ochrankár sa snaží nasmerovať hlavu zbrane mimo premiéra.

Štvrtý výstrel sa odrazil do premiérovho tela, nešlo o priamy zásah.

Päť sekúnd po poslednom výstrele ochrankári chytili premiéra a začnú ho ťahať do auta.

Vládne auto vyrazí z miesta činu 25 sekúnd po prvom výstrele.

14:35

Útočník v strelbe pokračuje a premiéra zasiahne tretíkrát.

14:35

Piaty výstrel z útočnickej zbrane nezasiahne nikoho.

Päť výstrelů padne v priebehu 2,3 sekundy.

14:35

Evakuácia postreleného politika do limuzíny trvá 13 sekúnd.

14:37

Do nemocnice v Handlovej dorazí automobil s postreleným premiérom na palube do 2 minút a 25 sekúnd po vytasení zbrane.

Pár hodín pred atentátom: Premiér sa po príchode na výjazdové rokovanie vlády víta s občanmi Handlovej.

Foto: TASR/Radovan Stoklasa

o ustanovenie obhajcu, 1 návrh na vzatie do väzby, 1 návrh na zmenu dôvodov väzby, 2 návrhy na vykonanie domovej prehliadky, 2 príkazy na vydanie zásielok, 1 príbrať prekladateľa.“

Išlo o dovtedy najkonkrétnejšie informácie z vyšetrovania, hoci výsledky a zistenia vyplývajúce z realizovaných úkonov zostávali naďalej zahalené rúskom tajomstva.

POCHYBNOSTI O TERORIZME

Pár dní po Žilinkovom odpočte rozhodoval Najvyšší súd o tom, či obvinený Cintula zostane vo väzbe alebo bude prepustený na slobodu. Aktuality.sk získali kompletne a neanonymizované uznesenie súdu. Súď síce stíhaného muža ponechal za mrežami, no po preštudovaní spisu dospel k závažným zisteniam.

Podľa trojice sudcov (Patrika Príbelského, Emila Klemániča a Mariána Mačuru) sa prokurátorka Katarína Habčákovskej nepodarilo dokázať, že v prípade atentátu išlo zjavne o terorizmus. „Takéto dôkazy nateraz v predmetnom konaní v potrebnom rozsahu zabezpečené neboli,“ skonštatoval súd. Dodal tiež, že vôbec nie je jasné, prečo tento prípad prekvalifikovala z úkladnej vraždy v štádiu pokusu na teroristický čin. Medzi riadkami tak sudcovia naznačili, že mohlo dôjsť k nadkvalifikácii.

Jediné „zdôvodnenie“ naznačila prokurátorka vtedy, keď parafrázovala z Cintulových listov z väzby adresovaných jeho manželke. Podľa nej strelec napísal, že útok na predsedu vlády urobil z dôvodu nesúhlasu s celkovou vládou politikou „s cieľom zastaviť jeho pôsobenie, tým pádom zastaviť pôsobenie vlády, znefunkčniť ju“. Lenže tieto slová prokurátorka Habčáková necitovala priamo z listov, ale takéto závery len vyvodila. Sudcovia si listy aj celý vyšetrovací spis podrobne prečítali a dospeli k záveru, že „nateraz prokurátorkou uvádzané tvrdenia z trestného spisu nevyplývajú“. V laickej reči to znamená, že senát nevyvodil také jasné závery o terorizme, ako to jednoznačne skonštatovala prokurátorka.

Sťažnostný súd sa konkrétne vyjadril aj k listom, ktoré boli pre prokurátorku jednoducho preukázaním terorizmu. Trojici sudcov to však nestačilo. Upozornili na to, že listy z mája obsahujú aj nasledujúcu pasáž: „Zdá sa, že ten najhorší európsky Judáš je na tom dobre. Teraz sa vláda poschovávala do zlatých palácov. To je ten najhorší scenár. Dal som Ficovi milosť, mal by byť len na invalidnom vozíku.“ V druhom liste adresovanom manželke zas strelec písal: „Vždy mám ten názor, že arogantného revanšistu bolo treba zastaviť.“ Súď preto z týchto listov vyvodil iný záver ako prokurátorka. Podľa

neho sa z listov nateraz javí, že „tento útok bol potencovaný jeho osobnou nenávisťou k poškodenému Robertovi Ficovi“.

Sudcom tiež prekážalo, že prokurátorka sa pri snahe ponechať atentátnika vo väzbe odvolávala na jeho najstaršiu výpoveď, ktorú dôchodca poskytol 15. mája, teda v deň strelby. Bolo to krátko po zadržaní, keď ešte ani nebol obvinený, iba podozrivý. Súď síce uznal, že ide o zákonný dôkaz, ale v ďalšom konaní je procesne nepoužiteľný, navyše štyri mesiace po strelbe. Od prokurátorky preto po takom čase očakával „vyššiu mieru preukázania dôvodnosti trestného stíhania“.

Najvyšší súd teda celkom otvorene zapochyboval o tom, že v prípade strelby na premiéra išlo skutočne o terorizmus. Prokuratúra napriek tomu trestnú kvalifikáciu nezmenila. Naopak, vďaka tomu, že prípad strelby v Handlovej vedú vyšetrovacie zložky ako terorizmus, ľudí, ktorí chválili strelca či priali premiérovi smrť, začala polícia stíhať prísnejšie – ako schvaľovanie terorizmu.

STÍHANIE KRITIKOV

Okrem hlavného vyšetrovania samotnej strelby sa rozbehli viaceré ďalšie trestnoprávne konania. Predovšetkým voči tým, ktorí útok na premiéra akokoľvek schvaľovali.